No. 1739 | Zaterdag 28 April 1917. | 34ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Rondom de Nieuwe Begrooting.

V.

De Leden van den Kolonialen Raad schijnen weinig te voelen voor de overige eilanden der Kolonie, met name niet voor de Bovenwindsche. Het hoofdeiland Curaçao neemt al hun aandacht in beslag.

Zelden of nooit zal men van den Raad in zijn geheel een voorstel vernemen, dat strekken moet tot economische ontwikkeling der overige eilanden. En toch kan de financiëele toestand daar alleen verbeteren door meer economische ontwikkeling, door uitbreiding en verbetering der hulpbronnen van bestaan.

De meeste Leden hebben de Bovenwindsche eilanden nooit bezocht en denken er zelfs niet aan daar eens heen te gaan om zich van de zoozeer met hier verschillende toestanden op de hoogte te stellen.

Vroeger, toen er een stoomverbinding was, hebben weleens eenige Leden van den Kolonialen Raad den Gouverneur vergezeld op diens inspectiereis. Nu die tocht per zeilgelegenheid moet worden afgelegd, zouden de Heeren feestelijk voor de vriendelijke invitatie bedanken.

Zoo'n schommelschuit is ook geen vervoermiddel voor Gouverneur of Leden van den Kolonialen Raad! Dat meenen we oprecht.

Verbeeld je. Tien, twaalf dagen opgesloten in een roefje, waar nauwelijks vier man aan tafel kunnen zitten, met al de ellende aan een lange zeereis per zeilgelegenheid verbonden. Als de reis van Aruba naar Curaçao al bezwaarlijk wordt genoemd, dan mag een reis naar de Bovenwinden wel ondoenlijk heeten. En dat is de eenige juiste term.

Het is eenvoudig niet te doen per zeilschip. De tocht is te lang.

Wat de Leden van den Raad voorstellen, de reis te maken via Trinidad of St. Thomas, lost de moeilijkheid slechts ten deele op. Men ontkomt dan aan het zeilschip van hier naar St. Thomas, Trinidad of Barbados, maar verder moet men toch weer zijn toevlucht nemen tot een zeilschip, veel kleiner dikwijls, en vooral veel vuiler en viezer dan de Gouvernementsschoener *Estelle*, die daar bij vergeleken een zeekasteel, een zeepaleis is. Vraag het maar eens aan de bewoners van Aruba, Bonaire, St. Martin, St. Eustatius en Saba, hoe ze snakkend uitzien naar de *Estelle* om van het eene eiland naar het andere te komen. De Gouvernementsschoener is voor hen nog de beste gelegenheid. Als men het heeft over de stoomvaartverbinding, moet men niet alleen denken aan de vaart van hier naar de eilanden, maar ook aan de verbinding onzer zes eilanden onderling.

Dat personenverkeer, van alle eilanden onderling, is zeer zeker wel van belang en zal bij een goede en geregelde verbinding zeer sterk toenemen.

De Leden van den Kolonialen Raad achten een stoomvaartverbinding niet van economische beteekenis. Wij zijn zoo vrij hier grootelijks in gevoelen met hen te verschillen.

De stoomvaartverbinding is een der middelen om die eilanden vooruit te helpen. Landbouw, handel of industrie, wat het ook zij, alles vereischt een vlugge en geregelde verbinding.

Zoolang er geen stoomverbinding is, kan men al heel weinig voor die eilanden doen.

De gebrekkige verbinding, het geïsoleerd zijn van deze eilanden, is een der hoofdoorzaken van hunnen geringen bloei en groote achterlijkheid.

Maar we behoeven daar niet verder over te spreken, de noodzakelijkheid van een stoomverbinding wordt al sinds jaren door Bestuur en Regeering zoo duidelijk ingezien, dat we niet begrijpen, hoe de Leden van den Kolonialen Raad den durf hadden daarvan te gewagen als van iets *„waarover in de Tweede Kamer weleens is gesproken geworden."*

Zulk een onnoozele uitlating omtrent een brandende quaestie, die al sinds jaren wijd en breed behandeld is, ook in den Kolonialen Raad, wekt wat al te veel den spotlust op.

Ook kunnen de Heeren niet meenen, dat zij absoluut het nut van een stoomverbinding niet inzien. Verschillende Ministers en Gouverneurs in Memorie van Toelichting of Antwoord op onze begrooting hebben hun dat duidelijk genoeg uitgelegd. Herhaaldelijk is er gesproken van een stoomverbinding, loopend van Coro, via Aruba, Curaçao, Bonaire, naar de Bovenwindsche eilanden, en verder op en neer naar Sto. Domingo, vooral met het oog op de 700 Bovenwinders, die daar werken.

De Hoogedelgestr. Heer Gouverneur en de tegenwoordige Minister van Koloniën achten, gelukkig, een geregelde verbinding tusschen de eilanden en het Hoofdeiland altijd nog zeer gewenscht, maar een stoomverbinding niet zóó urgent, dat men daar een 7 à 8 ton voor over moet hebben.

De stoombooten zijn duur.

De stoombooten zullen vooreerst nog wel duur blijven.

Hoe lang nog? Misschien nog jaren!

Moeten dan al dien tijd de Gouvernementsambtenaren, hoog en laag, en de eilandbewoners, maar op een zeilschuit blijven aangewezen! Dat staat gelijk met een veroordeeling.

Vooral naar de Bovenwinden is 't iets vreeselijks.

Waarom het niet beproefd met een MOTORSCHOENER?

Windstilte, tegenwind en tegenstroom worden dan tenminste overwonnen en de lange reis zal aanmerkelijk worden bekort.

Op Porto Rico en St. Thomas maakt men geregeld gebruik van Motorschoeners.

Waarom wordt dat hier niet beproefd!

Zeker, dat kost duurder dan het huren van een schoener.

Maar dan krijgt men tenminste een snellere en meer geregelde verbinding.

Dat zal aan de economische opleving der Bovenwinden zeker ten goede komen.

ONZE BEGROOTING
IN DE
Tweede Kamer.

Handelingen.

Zitting 1 Maart 1917.

De algemeene beraadslaging wordt geopend.

De heer KNOBEL: Mijnheer de Voorzitter! West-Indië, met name Curaçao, begint thans meer voor het voetlicht te komen, ook door de tegenwoordige wereldgebeurtenissen. De beteekenis van het Panama–kanaal gaat vooruit, en met belangstelling volgen wij hetgeen op Curaçao gebeurt; ook door ons, namelijk de werken, welke worden uitgevoerd door de Bataafsche Petroleummaatschappij. De havenwerken zijn bijna gereed, en het is te verwachten, dat deze het verkeer naar en van het eiland zullen bevorderen. Curaçao, een steenkolenhaven zijnde, heeft het mij getroffen, dat men in Venezuela begonnen is, sommige kolenmijnen te ontginnen. De berichten die wij overigens van de kolonie hebben gekregen, zijn, wat de beide laatste jaren betreft, de hoedenindustrie er buiten gelaten, niet ongunstig.

Ofschoon nu met voldoening kennis genomen hebbende van de verschillende verbeteringen, in de positie van de ambtenaren, die de Minister bij zijn derde Nota van Wijziging (stuk no 22) voorstelt, is toch te betreuren, dat deze begrooting het kenmerk draagt van al te groote zuinigheid. Wij weten allen, dat spaarzaamheid geboden is, maar het is, dunkt mij, geen goed begrepen spaarzaamheid, om ontstemming te brengen over de lage bezoldiging, vooral bij de ambtenaren, die zoo ver weg zijn. Wij zien ook hier, het blijkt uit de Memorie van Toelichting (bladz. 2), dat de menschen den dienst verlaten.

Voor een algeheele herziening van de traktementen der koloniale ambtenaren, zegt de Minister, zal ik wel het volgend jaar zorgen. Ik denk dat de menschen wie het geldt, dit zullen beschouwen als een schrale troost en dat zij zullen zeggen: over een jaar kan er weer heel wat gebeuren, hetwelk nakoming van die belofte verhindert. Ik zeg dit in de onderstelling, dat ik juist heb gedacht over de desbetreffende passage in de Memorie van Antwoord, want daar staat „althans op een dezer aangelegenheden", maar aangezien er ook over de hervorming van de politie wordt gesproken, weet ik niet zeker, of de Minister die belofte doet ten aanzien van de politie of ten aanzien van de ambtenaarstraktementen.

Wat betreft het bijwonen van den Kolonialen Raad door den Gouverneur, zoo is dit volgens art. 85*bis* van het Regeeringsreglement facultatief. De Minister zegt. met zooveel woorden, dat van die bevoegdheid zooveel mogelijk door den Gouverneur moet worden gebruik gemaakt en het schijnt opportuun, dat in die richting ook een stem uit de Volksvertegenwoordiging zich doet hooren. Die stem moge de mijne zijn. Ik doe dit vooral, omdat het mij getroffen heeft dat op Curaçao de regel bestaat, dat de Gouverneur afwezig is.

In de zitting van den Kolonialen Raad van 4 Mei 1916 verklaardde de heer Gorsira, de gemachtigde van den Gouverneur, het volgende:

„Daar uit de gewisselde stukken niet bleek, dat er ditmaal over het onderwijs in de kolonie zou worden gesproken, heeft de Gouverneur het niet noodig geacht, daarvoor een specialen vertegenwoordiger naar den raad te zenden.

Daar het toch de Gouverneur is, die de begrooting moet toelichten en verdedigen, is het niet meer dan billijk, dat hem uit de stukken blijkt, wat er in hoofdzaak aangaande een of ander punt zal worden in het midden gebracht.

Is dit niet geschied, dan zal hij hetgeen er dienaangaande gezegd wordt, in den regel onbeantwoord moeten laten.

Wordt deze regel in Holland, waar de Minister zelf in de Kamer tegenwoordig is, door bijna alle Kamerleden in acht genomen, des te eerder zal dit hier moeten worden gedaan, waar de Gouverneur de vergaderingen van den raad niet bijwoont."

Straks bij art. 21 zal ik nog een enkel woord aan het onderwijs wijden, maar wat de verklaring van den gemachtigde van den Gouverneur, den heer Gorsira, aangaat, het volgende:

Er was in de stukken wèl over het onderwijs gesproken.

Bij het Voorloopig Verslag was gevraagd, of het waar was, dat op Aruba de schoolcommissie evenmin als de gezaghebber in geen drie jaren de openbare school hadden bezocht.

Uit de Memorie van Antwoord blijkt dat de gezaghebber van Aruba wèl eenmaal per jaar de bijzondere school bezocht had, maar op de openbare school „langen tijd"

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Curaçao begint langzamerhand weer te vertinten, dat is te worden:

Vaal, kaal, schraal, aangebrand.

't Kabbelend beekje in Barber's hofje kabbelt niet meer.

De oogst is binnengehaald met veel lawaai onder weemoedig koehorengetoet en neuzig zanggebrom.

Ik hoor liever Orelio.

Maïsoogst is over 't algemeen niet meegevallen, tenminste niet in mijn buurt.

Met al die prachtregens was verwachting natuurlijk hoog gespannen.

Maar vogels en insecten zijn met het leeuwendeel gaan strijken.

Wat die miniatuur-maagjes kunnen verduwen, grenst aan 't fabelachtige.

Met 't tiende van zulk een apetijt was ik in minder dan 'n maand totaal geruïneerd.

Maar overvloed van rankvruchten hebben we dit jaar.

't Is 'n lust om onze kleine blackies na school bezig te zien, met welk 'n reuzensmaak zij hun twaalfuurtje, hun boontjes of pompoenbrokken naar binnen vingeren.

Weet ge, wat ik 'n prachtige trek vind in ons klein grut? Dat ze zoo goedgeefsch zijn.

'n Week of wat geleden was er 'n feestje op Willibrord's school.

Soeur Irmine vierde haar zilver professiefeest.

Op koekjes en sweetjes werd getracteerd.

Daar zijn onze peuters dol op.

Opeten met 'n vaartje, geen kwestie van.

Hier wat afknabbelen, daar wat afzuigen, en mee gaat de zoetigheid naar huis, geknoopt in zakdoek van groote zus, voor moeder.

Ben zeker, dat op dien feestochtend, de engelbewaarders druk aan 't pennen geweest zijn onder 't hoofd „acte héroïque" in 't gulden levensboek van hun kleine beschermelingen.

Dacht nog zoo terloops, toen ik te midden van dien juichenden kindertroep Soeur Irmine zag staan, stralend van genoegen omdat haar arme kleinen goedgedaan werden, om dat leven vol offers zonder tal van 'n soeur de charité voor 25 lange jaren.

Aan offers zonder tal, vooral op Curaçao, vooral als onderwijzeres op onze buitenscholen.

Men bewondert, en met reden, 't nederig zusterke, dat haar leven wijdt aan verzorging van zieken, melaatschen en krankzinnigen, maar voor dezelfde edele vrouwe, die eveneens haar land en dierbaren verlaten heeft om 't arme negerkind op te voeden voor God en maatschappij, geen woord van apreciatie.

Jaar in jaar uit, in woord en geschrift, immer felle, meedoogenlooze, afbrekende kritiek op hun moeizamen arbeid, vooral door mannen die immer den mond vol hebben van humaniteit en verdraagzaamheid.

Words! Words! Words!

Ik zet 't 'n ieder, om met dat frutje subsidie — ja, frutje is goed Hollandsch — betere resultaten te bereiken dan op onze buitenscholen.

Natuurlijk, waren die scholen in handen van die humaniteitsmannetjes, dan zou de subsidie geen frutje maar 'n enorme frut zijn, daar zorgen zij wel voor, en de critiek zou zwijgen als 't koele graf, want wat *zij* doen is natuurlijk per se altijd het beste.

Mijn inziens wordt 't nu toch hoog tijd, dat wij op onze beurt ook 's danig van ons af gaan bijten, we hebben al veel te lang alles maar geslikt.

Daar is zóóveel in onze kleine maatschappij, dat heelemaal niet door den beugel kan, dat men feitelijk niet weet waar te beginnen.

En is 't niet toevallig, dat juist altijd en immer de katholieken de dupe er van zijn?

Be–chicaneerd te worden zijn we al lang gewoon, maar er gebeuren hier ook dingen, die om wraak ten hemel schreien.

Dat onze negerkinderen in de buitendistricten meer school moeten verzuimen, dan in de stad, ligt voor de hand.

Vraag affirmatie van deez' bewering aan elken plantagebezitter.

Daar komt bij, dat die blackies, al zijn ze nog zoo zwart, ook wel 's ziek kunnen worden.

Ja, heusch zonder kortswijl, die kunnen ook ziek worden, vraag 't maar aan Dr. Oduber van Pannekoek.

Nu gebeurde 't, dat 'n stuk of wat van die kindertjes zoo brutaal waren om in begin van Januari typhus te krijgen, terwijl ze reeds eenige dagen de school bezocht hadden, dus hun naam reeds op de lijst prijkte.

De meesten van die peuters doen er ± drie maanden over, voordat ze weer 't ventje of 't vrouwtje zijn, en, nog wat grijs om hun platneusje, hun oude schoolbankplaats weer innemen.

Treft nu zoo'n school 't, dat er ongelukkig wat veel typhuskindertjes zijn, en er dus 'n respectabel getalletje maandenlang verzuimen, dan *verliest die school 'n gedeelte van haar subsidie.*

Zeg nu niet, Jan Paul je begint te verkindschen, neen om den drommel niet, ik heb wel degelijk die zaak bestudeerd, en ten overvloede nog informatie genomen bij bevoegde autoriteit, *en 't is zoo! 't is zoo!!!*

Ik vraag nu aan elk redelijk wezen met gezond verstand bedeeld, ook aan de humaniteitsmannetjes, wier bollen immers van overvloed van gezond verstand bijna bersten, is dit billijk, is dit rechtvaardig, is dit niet 't toppunt van ongerechtigheid? En aan de onbevooroordeelde leden van den Kolonialen Raad vraag ik met aandrang om dit ongehoord feit, dit feit zonder weerga op de e. v. zitting ter sprake te brengen.

Dat kan toch zoo langer niet blijven. In Holland is men niet zoo fanatiek. Alleen op Curaçao schijnt men de bijzondere school, onder bescherming van de wet, nu en dan 'n trap te mogen geven. Ridderlijk is anders!

* * *

Weet U, wat me frappeerde in 't Voorloopig Verslag?

Dat er slechts aan één leerling v. d. Hendrikschool 'n getuigschrift van goed volbrachte studie kon uitgereikt worden.

En waarom slechts aan een?

Dat zit 'm, nevens andere oorzaken, in de gebrekkige kennis van het Nederlandsch voor vele leerlingen.

Nu maken die jongelui 'n cursus door van zoowat 9 jaren; worden onverbiddelijk in 't Hollandsch bevoertaald, enkelen leven zelfs in 'n Hollandsch milieu, maar allemaal zijn in de gelegenheid om na schooltijd Hollandsch te spreken en te hooren spreken; en toch is na al die jaren hun kennis van 't Hollandsch nog gebrekkig, behalve die knappe eenling.

Lees nu 't rapport van den schoolinspecteur a. i. in 1915 over onze buitenscholen.

Daar staat te lezen: kennis van 't Nederlandsch was in 't algemeen onvoldoende.

Nu weet ik drommels goed, dat *onvoldoende* kennis meer blaam be-

niet geweest was, omdat hij zonder bepaalde noodzakelijkheid liever niet met het tegenwoordig hoofd der school in aanraking komt.

Op de twisten der heeren ga ik niet in, ook niet op het feit, dat de gezaghebber de openbare school verontachtzaamt.

Maar wel wijs ik er met nadruk op:

1o. dat de Koloniale Staten het onderwijs zouden bespreken, hetgeen dan ook gebeurd is;

2o. dat als regel zonder voorbehoud wordt verklaard, namens den Gouverneur, dat deze de vergadering van de Koloniale Staten niet bijwoont.

Daartegen kom ik dus op, den Minister in overweging gevende, de aandacht van den Gouverneur van Curaçao te vestigen op de houding tegenover de koloniale vertegenwoordigende lichamen in vreemde koloniën en de uitwerking, welke die houding op die lichamen heeft.

Mijnheer de Voorzitter! Ook op Curaçao wordt de behoefte aan een centrale bank gevoeld. Ik stip dit punt slechts even aan. De Memorie van Antwoord zegt, dat deze zaak in overweging is en ik vraag eenvoudig met een enkel woord, of de Minister ons dienaangaande eenige inlichtingen kan verschaffen.

Ten slotte lijkt mij een van de zwakste punten van het hier aan de orde zijnde beleid de gemeenschap tusschen de West-Indische eilanden. Ik heb daarover mijn meening gezegd in de vergadering van 28 December 1915. Wat zien wij thans? Dat het nadeel van talmen zich thans meer dan ooit doet gevoelen.

Eerst den 21sten September zegt de Minister dat de bouwkosten thans zeer hoog zullen zijn. Bij art. 14 der begrooting wordt een memoriepost uitgetrokken. In de Memorie van Antwoord heet het, dat de kosten thans driemaal zoo groot zullen zijn en omdat de kosten nog hooger zullen worden, naar alle waarschijnlijkheid, wordt de memoriepost gehandhaafd en de zeilvaartdienst tusschen de bovenwindsche eilanden en Curaçao verbeterd.

Hij die bij al dat getalm, getreuzel, oplappen eener slechte regeling, niet kregel wordt, heeft een der grootste gebreken van ons volk, namelijk overdreven bedaardheid.

Het slot van mijn betoog is, dat ik den Minister zou willen vragen toch te zorgen, dat er stoomgemeenschap tusschen de eilanden komt. Maak, zou ik zeggen, op onzen West-Indiër niet langer den indruk, dat de kolonie en hij zelf wordt beschouwd als quantités negligeables. Ga niet door met ons een voorwerp te maken van spot en minachting voor den vreemdeling, en indien gij dan voor dit doel hebt uitgegeven de som, welke onvermijdelijk is, dan ben ik er zeker van, dat het oogenblik, waarop een goede stoomvaartregeling tusschen die eilanden is tot stand gekomen, zeker niemand hier u lastig er om zal vallen, wat ge daarvoor uitgeeft. Maar maak het in 's hemelsnaam kort.

De heer PLEYTE, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! Ik antwoord den heer Knobel in de eerste plaats, dat het geheel is overeenkomstig den geest van den wetgever, wanneer de Gouverneur van de kolonie Suriname of Curaçao zelf beoordeelt, of 's lands belang medebrengt, dat hij op een gegeven oogenblik in de vergadering van de Staten, casu quo van den Kolonialen Raad, verschijnt.

Ik geloof, dat hem die bevoegdheid moet gelaten worden.

De positie, welke de Gouverneur in de kolonie inneemt, is een geheel andere dan de positie, welke de Minister in de Kamer inneemt.

De Minister komt hier om zijn beleid te verdedigen. Dit is niet altijd het werk van den vertegenwoordiger van de Kroon in de kolonie. Het is een bij uitstek kiesche plaats, welke de Gouverneur in de kolonie inneemt, en het moet aan zijn kiescheid worden overgelaten en aan zijn beleid, of hij op een gegeven oogenblik daar persoonlijk wil opkomen voor de zaken, welke hij te verdedigen heeft.

In de tweede plaats de stoomvaartverbinding, welke de geachte afgevaardigde elk jaar met hetzelfde pathos en dezelfde animo hier ter sprake brengt.

Ik ben mij allerminst bewust, dat ik deze zaak zou hebben verwaarloosd. Integendeel, ik heb aan die zaak gewerkt zoo goed als aan die zaak te werken was, en elk verwijt, dat dienaangaande tot mij gericht wordt, moet ik dan ook uitdrukkelijk afwijzen.

Eenige jaren geleden, vóórdat ik Minister werd, had men te Amsterdam een scheepje laten bouwen tot het bevaren van de Caraïbische zee, doch dat scheepje vertoonde neigingen als het schip in het gedicht van den Schoolmeester. Het was voor die wateren niet geschikt en werd te Willemstad opgelegd.

Toen ik als Minister optrad, heb ik besloten het schip over te doen aan Suriname. Toen zat Curaçao zonder schip. Maar het verkeer tusschen Curaçao en de Bovenwindsche eilanden bedraagt één of twee passagiers in de maand en kon worden onderhouden per schoener.

De heer *Knobel*: Daar is geen gelegenheid.

De heer *Pleyte*, Minister van Koloniën: Maar de gelegenheid zou in deze den dief niet maken. De omstandigheid, dat er gelegenheid is, geeft niet de passagiers aan. De omstandigheid, dat een enkelen keer in de maand een passagier van Curaçao zou moeten gaan naar St. Martin, St. Eustatius of Saba, behoeft voor de kolonie geen reden te zijn om aan dergelijk vaartuig tonnen gouds te besteden.

Wat heb ik nu gedaan? Vroeger is men daar zeer goed uit geweest met het charteren van een stoomscheepje. Dat charter is afgeloopen en ik heb geprobeerd om een geschikt scheepje te vinden voor dergelijke wateren — o. m. met medewerking van den inspecteur van de scheepvaart te Amsterdam — en dat te charteren. Dit is echter niet gelukt.

Toen heb ik nagegaan, of niet een tweedehandsch scheepje te koop was. Wij hebben aanbiedingen gehad, maar de aangeboden scheepjes bleken ongeschikt te zijn voor de vaart daar, of werden niet lang genoeg in handen gegeven.

Daarna heb ik aan verschillende werven opgaaf gevraagd van bouwen van dergelijke scheepjes, maar er werden belachlijke sommen gevraagd.

Gesteld dat op het oogenblik het scheepje 7½ à 8 ton kost. Wat zou dan wel op de begrooting van Curaçao gebracht moeten worden voor rente en afschrijving!

Nu moet men in aanmerking nemen, dat de z. g. D-Roja-Linie een scheepvaartverbinding heeft tusschen New-York, Portorico en Curaçao. Daarop zou een aansluiting te maken zijn met één van de kleine eilanden door middel van een zeilschip.

Onlangs zijn de Deensche Antillen overgenomen door de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Het gevolg daarvan is, dat de Amerikaansche lijn nog dichter kan komen bij onze Bovenwindsche eilanden, zoodanige verbinding tusschen de Bovenwindsche eilanden en de vroegere Deensche Antillen zou een zeer snelle verbinding met Curaçao mogelijk maken.

Ik geloof dat, nu de prijzen der mate opgeloopen zijn, het beter is op het oogenblik een tijdelijken maatregel te nemen en betere tijden af te wachten alvorens wij een vaste scheepvaartverbinding per stoomers tusschen Curaçao en de Bovenwindsche eilanden instellen.

De heer *Knobel*: Mijnheer de Voorzitter! Ten aanzien van hetgeen door den Minister is gezegd, zij mij de opmerking vergund, dat de vergelijking tusschen den Gouverneur en den Minister niet van mij afkomstig is, maar van uit de kolonie is gekomen. Het is de Gouverneur geweest die deze vergelijking heeft gemaakt. Mijn vergelijking gold den Gouverneur van de Nederlandsche kolonie met dien van een Britsche kolonie. En wanneer ik nu zie, dat in de Britsche kolonie de Gouverneur bijna altijd tegenwoordig is, vraag ik mij af, waarom dat in een Nederlandsche kolonie ook niet het geval zou kunnen zijn.

De heer *Bichon van IJsselmonde*: Mijnheer de Voorzitter! Het was niet mijn voornemen mij in deze discussie te mengen, maar nu de Minister een m. i. onjuiste voorstelling geeft van het belang dier stoomvaartverbinding, acht ik mij verplicht toch een enkel woord te zeggen.

Het geldt hier niet maar alleen het vervoer van zeer enkele passagiers tusschen de beneden- en de bovenwindsche eilanden, maar het geldt hier ook het vischvervoer.

Men heeft op Aruba een koelhuis ingericht en de *Prinses Juliana* — ik heb dit eenige jaren geleden reeds gemeld — heeft éénmaal na het geheel voltooien van dat koelhuis de reis van Aruba naar Willemstad met een lading visch gemaakt. Dat is toen uitstekend bevallen en de visch vond in Willemstad een goed onthaal. Door het uit de vaart nemen van de *Prinses Juliana* is echter die gelegenheid vervallen, zoodat men die kosten voor niets gemaakt heeft. Want vervoer van visch per zeilschip bleek niet loonend.

Ik zou daarom met den meesten aandrang den Minister willen verzoeken hierin te voorzien en aan den inderdaad onhoudbaren toestand een eind te maken.

De heer *Pleyte*, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! Ik mag in de eerste plaats akte nemen van de verklaring van den heer Knobel, dat hij zich heeft vergist. In de tweede plaats zou ik hem doen opmerken, dat de positie van een Engelschen Gouverneur in een Engelsche kolonie niet zonder meer kan vergeleken worden met de positie van een Nederlandschen Gouverneur in een Nederlandsche kolonie. Om dit duidelijk in te zien, daarvoor zou men het heele staatsrechtelijke verband in zijn finesses moeten kennen.

Omtrent hetgeen de geachte afgevaardigde uit Ommen, de heer Bichon van IJsselmonde, heeft medegedeeld, wensch ik de opmerking te maken, dat er met zeilvaartuigen tusschen Aruba en Curaçao een zeer voldoende geregelde verbinding wordt onderhouden. Daar hebben wij geen andere schepen voor noodig.

De algemeene beraadslagingen worden gesloten.

Artikel 1 komt in behandeling.

De *Voorzitter*: In verschillende onderartikelen van dit artikel is door de Regeering wijziging gebracht na het uitbrengen van het verslag. Ik kan mededeelen, dat bij de Commissie van Rapporteurs tegen deze wijzigingen geen bezwaar bestaat.

De onderartikelen 1 tot en met 20 worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Beraadslaging over onderartikel 21, luidende:

„Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelage en tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de voorgangers van verschillende godsdienstige gemeenten, zoomede bijdrage aan de Nederlandsch-Hervormd-Israelitische gemeente ter voorziening in hare geestelijke behoeften, f 48,070."

De heer *Knobel*: Mijnheer de Voorzitter! Ik ben thans aan het slot van hetgeen ik ten aanzien van deze begrooting had te zeggen. Ik wensch nog even de aandacht van de Kamer te vragen voor een requêst, dat ter griffie is nedergelegd door de Commissie voor de Verzoekschriften, naar aanleiding van een adres van mevr. N. J. C. Kruyt, echtgenoote van dr. P. J. van Breemen, hoofd der openbare school voor M. U. L. O. te Willemstad.

Deze dame beklaagt er zich over:

a. dat er in de laatste jaren bij het openbaar onderwijs op Curaçao steeds gebrek aan leerkrachten is geweest;

b. dat de onderwijzeressen hier te lande niet naar Curaçao willen omdat de salarissen lager zijn dan in Indië; in de derde plaats dat het Departement van Koloniën ten gevolge van misstanden gunstige uitzonderingsbepalingen heeft moeten nemen voor onderwijzers hier te lande, die voor een, twee of drie jaren naar Curaçao worden gezonden, op voordeelige voorwaarden, o. a. door toekenning dadelijk van het maximum, met nog een persoonlijke toelage, welke voor het hoofd der jongensschool f 450 bedraagt.

Dat een dergelijke bevoorrechting ongunstig werkt op hen, die op Curaçao waren en volgens de bestaande salarisregeling, worden behandeld, spreekt van zelf. Gelijke monniken, gelijke kappen!

Te recht schijnt adressante dan ook te vragen een betere salarisregeling, welke het mogelijk maakt op Curaçao Nederlandsche onderwijskrachten te krijgen en geen onbillijkheden schept.

Nu coïncideert hiermede een artikel in *De Bode* van 16 Februari l.l., getiteld „Niet naar Curaçao" en een waarschuwing inhoudende. De schrijver is een zekere K. van der Heide, die zegt: geef geen gevolg aan de oproeping voor een vacature van onderwijzers of onderwijzeres met hoofdakte en akte Engelsch of Duitsch tegen een salaris van f 2550.

Verder wordt daarin beweerd, dat onder het bestuur van den vorigen Gouverneur de onderwijssalarissen verlaagd zijn. Nu lijkt dat salaris van f 2550 nog iets, maar men moet bedenken dat er nog 17½ pct. of bijna f 450 gedurende de eerste jaren af moet. Het ligt voor de hand dat een dergelijk salaris niemand aanlokt, die een examen heeft moeten doen, hetwelk niet al te gemakkelijk was en die tevens de verheven taak heeft te vervullen om de jeugd op te voeden en liefde in te boezemen voor Nederland en tegenover den West-Indiër moet optreden als een staal van fatsoenlijk Nederlander.

Ik zal het hierbij laten. Ik verwijs naar het artikel, dat de Minister ook wel kennen zal, maar ik meende, dat deze aangelegenheid belangrijk genoeg was om haar hier een oogenblik ter sprake te brengen.

De heer *Pleyte*, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! Ik wil gaarne toezeggen, dat de wenken, door den geachten afgevaardigde gegeven, door mij zullen worden overwogen.

De beraadslagingen worden gesloten en onderartikel 21 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Artikel 1 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De artikelen 2, 3, 4 en de beweegreden worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het wetsontwerp tot vaststelling van de Koloniale huishoudelijke begrooting voor Curaçao voor het dienstjaar 1917 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

DE OORLOG.

Deze week bracht de Fransche Kabel vele lange beschouwingen, maar weinig oorlogsnieuws. Het schijnt, dat de Engelschen en Franschen bezig zijn hun nieuw veroverde posities te versterken om ze te behouden, terwijl de Duitschers hen voortdurend aanvallen om het verloren terrein terug te winnen. Herhaaldelijk gelukte hun dit. Soms ging een plaats wel zevenmaal in andere handen over. De eindindruk is echter wel, dat de Verbondenen de sterkste zijn, al kost de overwinning ook vele manschappen.

De Verbondenen zijn zich aan het voorbereiden tot nieuwe veroveringen, waarbij het gaan zal om zeer voorname punten. Zoowel van Duitsche zijde als van die hunner tegenstanders, worden geweldige massa's samengetrokken op het Westerfront. Vandaar, dat men zoo weinig hoort van het Russische front en de Italianen zelfs hebben afgezien van het reeds zoolang aangekondigde offensief tegen de Oostenrijkers.

De berichten omtrent Rusland geven niet den indruk, dat de revolutie daar een geregelden toestand heeft gebracht. De verwarring schijnt nog altijd zeer groot en men weet nog niet, wat uit dat alles broeien kan.

De Voorloopige Regeering staat alles behalve sterk en kan nog weinig uitrichten.

Of er kans is op een wapenstilstand, of een afzonderlijken vrede met Oostenrijk?

Heel veel wordt in dien geest gesproken, maar men weet niet, hoeveel waarde die berichten hebben.

De ontevredenheid in Duitschland neemt toe. Het gebrek aan voedsel is zeer groot en nu verspreiden zich ook nog verschillende ziekten over het land.

De Socialistendag, 1 Mei, zal wel niet rustig voorbijgaan in Europa. Maar wat het geven zal?

Noord Amerika is druk doende de inwendige rust en veiligheid aan zijne burgers te verzekeren. Arres-

---

vat dan *gebrekkige* kennis, maar toch ......! Kijk eens op 't budget, wat de Hendrikschool en wat 'n buitenschool kost.

Hou eens rekening met de omstandigheden, met de armoede, verre afstanden, kortere cursus, veel noodzakelijk verzuim, opvoeding thuis, en 't nooit 'n woord Hollandsch hooren buiten school, en trek dan eens 'n gezonde conclusie.

Hoe contradictoir 't ook klinken moge, ik voor mij beschouw dat epitheton wel degelijk als 'n lofspraak, als een soort van aanmoedigingsprijs, want als 't Hollandsch op de Hendrikschool nog gebrekkig is, dan mag 't hier zonder blozen gerust onvoldoende zijn.

Gerust hoor!!!

Dat 'n Hollander nooit Papiëmentsch of ook Spaansch zal spreken als 'n geboren Curaçaonaar, staat bij mij als 'n paal van gewapend beton boven water.

Evenmin zal 'n Curaçaonaar ooit Hollandsch kunnen spreken, als 'n geboren Hollander.

Daar is nu eenmaal niets aan te veranderen. Om daar echter zooveel mogelijk aan te gemoet te komen, schijnt nu 't streven te zijn meer de natuurlijke spreektaal op onze scholen te importeeren.

Staat er b. v. in 't leesboekje: „*Als* de school uit is", dan moeten de kindertjes lezen „*As*" de school uit is", of „Ben je wel *eens* ziek geweest", dan moet 't klinken: „Ben je wel *'s* ziek geweest".

In mijn eenvoud zou ik zeggen, laat 't dan, tenminste voor onze Curaçaosche jeugd, ook zoo drukken, want op zoo'n manier brengt men die kleine stakkers heelemaal in den war.

Zoo'n boekje in mekaar prutsen, moet voor den auteur 'n waar genot zijn, al was 't dan maar alleen om 't idioot aspect te hebben, op onze spreektaal in drukletters.

Goed, dat zulks strijdt tegen de regels der pædagogie, want voert men zulks logisch door, waar houdt men op?

En waar spreekt men in Holland nu 't zuiverst hollandsch?

In Rotterdam? Daar spreekt men van „mellek" en „ellek", en die jas is van *zijn*.

In 't Haagje? Daar rijdt men op 't pèrd *deur* de Boschjes, om van 'n andere stad, waar men met jierèppels onze goeie aardappels bedoelt, nog niet te spreken.

Ik voor mij ben vast overtuigd, dat ons buitenvolkje voor 't Hollandsch bij lange nog niet rijp is en dat absoluut zeker zulk 'n nieuwmodisch brabbeltaaltje zonder vaste regels hun harde bollen heelemaal op hol maken zal.

Kinderen redeneeren als 't bekende Hollandsche keuterboertje in Londen: ze schrijven *street*, ze zeggen *striet*, en ze bedoelen *straat*.

Neen, dat nieuwe snuifje op onderwijsgebied wil er bij mij niet in! Voor Holland soit, maar voor 'n Curaçaosche buitenschool, onpractisch, onuitvoerbaar, ik zou bijna zeggen idioot, maar dat zeg ik niet.

Zoo dikwijls heb ik al verzucht. Wanneer krijgen we nu eindelijk toch eens 'n onderwijsmethode die op pooten staat, die 't ijl leven langer rekt dan 'n jaar of wat.

Ik heb al heel wat methodes met annex nieuwe boekjes en boeken, zien komen en gaan, en toch ben ik volstrekt nog geen oud mannetje.

Dat zulks ook danig in de papieren loopt, daar wordt niet aan gedacht. Voor openbare school is dat niets, geld in overvloed, maar bij onze talrijke armenscholen is dat niet 't geval, en dat vergeet men zoo licht.

Nu kunt ge hooren in de school van San Willibrordo van 6- en 7-jarigen, wat ze met hun neus kunnen doen.

„Met mijn *nees* kan ik *reiken*", en als je ze dan interpelleert, of ze ook in hun neus kunnen pulleken, dan snappen ze je niet. „En met mijn handen kan ik werken, en met mijn mond kan ik eten, en met mijn ooren ...... ja ja, all right, 't is prachtig!

Dat is weer 'n andere methode, nu *je* methode.

Voor hoelang?

Dat zegt u het.

Mag ik u nu 's openhartig zeggen, wat mijn methode zijn zou?

Ik zou die kleine buitennegertjes in hun eigen moedertaal vlot leeren lezen, schrijven en rekenen, ik bedoel van 't laatste, de hoofdbeginselen, vooral de tafels, die nu, o groote goden, ook al van de baan zijn.

Gaan ze later naar de kust, in eenige maanden hebben ze 't Spaansch, gaan ze later naar Amerika, binnen 't jaar hebben ze 't Engelsch voldoende onder de knie.

Dan zou ik 'n Papiamentsch schoolboek in mekaar laten zetten, met artikels van 'n pienteren Curaçaoschen planter, over bewerking, bemesting en beplanting van onze veldjes, hoe men ook in den drogen tijd voordeel uit ze'n grond kan trekken; over veeteelt, geiten-, varkens- en kippenfokkerij, verzorging van dividivi-aanplant, over kolen en kalkbranden, enfin, over alles wat 'n boer hier moet weten om vooruit te komen.

Verder weer door deskundigen, 'n korte zakelijke schets over de verschillende Curaçaosche ambachten.

Wat materiaal men noodig heeft, waar men 't goedkoop en goed kan aanschaffen, hoe op te meten, hoe 'n kleine begrooting te maken; in één woord alles, wat je weten moet, om later 'n degelijk timmerman of metselaar, of wat ook te worden.

Dan nog 'n populaire voordracht over 't hoedenvlechten. Lezing door onzen energieken leider van deze bloeiende industrie, eenige jaren geleden voor onze buitenmenschen gehouden, zou daar uitstekend voor geschikt zijn.

Voeg daar nog bij, voor onze kleine vrouwtjes, 'n uiterst eenvoudige knip- en naai- en nuttige handwerkmethode; en zulk 'n boekje zou 'n niet te onderschatten zegen zijn voor onze arme luyden in de buitendistricten.

De jeugd opleiden tot degelijke menschen, menschen van principe en karakter, trouw aan God, aan moederland en plicht, maar ook tevens opleiden voor de practijk van 't leven, dat is opvoeden in je ideale beteekenis.

Geloof me, daarheen moet 't geleid worden, dat onze kleinen in plaats van te weten in brallend Hollandsch, wat ze met hun handen en mond en neus doen, te zorgen dat later die handen onvermoeid bezig zijn, en die mond nooit heeft te hongeren, en die neus nu en dan kan ophalen de geuren van 'n gebraden geitenbout.

Dan kunnen ze voor mijn part, zooveel als ze willen, met hun nees reiken.

S. Willebrordo 25 April 1917.

JAN PAUL.

taties hebben er aanhoudend plaats. Er is een complot ontdekt, dat de waterwerken bij den Niagaraval wilde vernielen, waardoor vele groote fabrieken hun beweegkracht zouden verliezen.

Over de oorlogstoebereidselen leest men weinig. Dat zal eerst bekend worden, als alles klaar is.

De nieuwste methode tegen de duikbooten bestaat in het opsporen van hun operatiebasis, en het vernietigen daarvan. Als de duikbooten dan daarheen terugkeeren om olie, voedsel en ammunitie, vinden ze niets en vallen uitgeput den vijanden in handen.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Op Portorico werd telegrafisch het bericht ontvangen van het overlijden van Z. D. H. Mgr. Blenk, Aartsbisschop van [illegible], vroeger van San Juan op Puerto Rico.

Mgr. Blenk was een persoonlijke vriend van Mgr. Vuylsteke. Onder zijn bestuur is Mgr. Vuylsteke de nieuwe missie der Paters Dominikanen op Portorico begonnen.

Mgr. Blenk, een Beier van geboorte, was met zijne Protestantsche Ouders meegekomen naar de Ver. Staten. Door eigen studie overtuigd van de waarheid der Katholieke Leer werd hij Katholiek en studeerde verder in Duitschland en te Dublin; werd Priester, Bisschop en Aartsbisschop.

R. I. P.

De Tombola.

[illegible] zijn zoo goed als verkocht, de prijzen stapelen zich op.

Deze week kwamen weer in, behalve fijne handwerkjes, en bloemstukken een paar kooien met kanaries, eenige echt Hollandsche wandtegels met landschapje, prachtige hooge vazen, een paar fijne hoeden, een speenvarken en een geitebokje.

Nu is het wachten nog op een kip, een eend en een kalkoen! Men mag ons alles sturen, alles is welkom, maar geen olifant alstublieft.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren James & Henry Jones No. 3 van *America Latina.*

Van het Belgisch [illegible] plus eenige [illegible] Cardoze eenige reclame-artikelen voor de Canadian Club Whisky.

Van den Heer R. S. de Lannoy een proefflesche *Diosogen.*

Van den Heer M. van Gelderen een reclame boekje voor Briscoe-Auto.

Electrocutie.

Woensdagmorgen knapte op Scharlo de electrische [illegible] door juist op het oogenblik dat een arme vrouw daar onderdoor ging.

De vrouw werd doodgeslagen.

Hare moeder, die haar ter hulp kwam, wilde den electrischen geleiddraad verwijderen, maar werd bij aanraking ook onmiddelijk gedood.

Voor de Curaçaosche.

De *Caracas* heeft gelukkig weer een flinke bezending ijzerwaren voor de Curaçaosche [illegible] aangevoerd.

[illegible]

In de Benedendistricten, vooral in de buurt van Barber en Sabaneta, staan de velden nog groen, alsof het volop plantijd was. De *feterita* bloeit weer en belooft opnieuw een goeden oogst. De geiten springen en dartelen van plezier. Een groene Mei op Curaçao is wel [illegible].

Een [illegible]?

Woensdagmiddag dreef voorbij Westpunt in de richting der stad een ezel, een geit, een tobbe met visch. De Westpunters gingen in sloepen er op af, maar kenden dat soort visch niet, ze lieten alles kalm verder [illegible].

Is er [illegible] geweest in de buurt? Maandag [illegible] Dinsdag was het angstwekkend kalm en vreeslijk benauwd. Dat duidt gewoonlijk op iets vreemds in den dampkring.

Correspondentie.

N. N. Het bedrag in dank ontvangen.

Philharmonisch Orkest.

Zeer tot onzen spijt vernemen wij, dat het Orkest is ontbonden en Maandag de piano en verschillende instrumenten publiek verkocht zullen worden.

De opbrengst daarvan en het saldo in kas zal verdeeld worden onder de armen.

Was er nu maar een rijke *Maecenas*, een beschermer der kunst, die alles opkocht om het te bewaren voor een nieuw op te richten orkest.

Want, dat Curaçao zonder Orkest zal blijven, gelooven we nooit. De Directeur van het Philharmonisch de Heer R. Boskaljon, voelt te veel voor de muziek, dan dat hij langzamerhand er weer niet toe gebracht zal worden muziekavondjes onder muziekliefhebbers te organiseeren en zoo vanzelf weer komen zal tot de oprichting van een orkest. En onder de Leden van het Orkest zijn er zeker, die met leedwezen hun samenspel verbroken zien.

Hoe jammer, als later weer al de onkosten voor het aanschaffen van nieuwe instrumenten moeten gemaakt worden.

Het besluit der Algemeene Vergadering kunnen we niet ongedaan maken, maar de Leden konden er op terugkomen.

Verkoopt de instrumenten niet, zouden we hun willen aanraden, maar deponeert ze bij een vertrouwde persoon.

Als binnen drie of vier jaar geen nieuw orkest gevormd is, kunnen ze nog altijd verkocht worden.

Automobielen.

Lang zijn ze op No. 118 blijven staan; maar nu klommen ze de vorige week ineens weer tot No. 124. We hebben ook een nieuwe motorfiets [illegible].

Ontsmettingsoven.

Het oude kettinghuis, algemeen torpedohuisje geheeten, is thans ingericht tot ontsmettingsoven. Bijna dagelijks [illegible] groote vrachten hoedenstroo naar toe brengen om uitgerookt te worden.

We gelooven, dat dit een zeer goede maatregel is.

Regenval

gedurende de maand Maart.

	m.M.
Fort Amsterdam	42.9
We[illegible]	[illegible]
[illegible]	43.
Kl. St. Martha	34.4
Plantage Siberië	21.2
Dokterstuin	41.
Cas Chikitoe	4.
Sta. Maria	37.5
Sta. Rosa	47.
Plantage Gr. St. Joris	4.
Wilhelmina-tuin	11.2
Beekenburg	
Noordkant	26.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 27 April 1917.

AARDNOTEN (Pinda's) per K.G.	[illegible]
ZOUT per vat van 180 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.60
id. per KG. 2e kw.	„ 0.40
HUIDEN per K.G.	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.	„ 2,20
WOL per K.G.	„ 0,25
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.75
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	
Kwaliteit No, 1 per dozijn	„ 3.87½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „ „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.30
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ [illegible] „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„ 12
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	
STROOHOEDEN (latal):	f.
Kwaliteit X per dozijn	f1,12½
Kwaliteit XX per dozijn	f1,87½

Officiëele berichten.

Du Gouverneur heeft bepaald, dat op den verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana op Maandag den 30sten dezer, bij zonsopgang de vlaggen op de openbare gebouwen, de forten op dit eiland, en op de gouvernementsvaartuigen zullen worden geheschen, en met zonsondergang zullen worden neergehaald.

Aan den heer F. J. A. van den Donk is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van de schoolcommissie op Curaçao, onder dankbetuiging voor de door hem in dat ambt bewezen diensten.

Aan den rooimeester op Bonaire C. R. Debrot, thans met verlof op Curaçao, is om gewichtige redenen tien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Aruba, C. A. Beaujon, thans met verlof op Curaçao, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Francisco Emuy, Matilde Bihar, Boggio Yanes & Co., Leopoldo Camarena, Esteban Canonica Autonette Cortarada, Gaspa Daal, C. de Lannoy, Emilia Fingal, H. Jacobi, Julia de Jacobsen, Eufemia Jutting, H Lartique, Ellias Maduros, Juanita Mariana, Benita del C Martinez Lorenzo, Melando, Clara B. de Mendoza, 2. Ramon Mendoza Borges, Bartolomé T. Nucete, A. Penso, Peulinaz Peulas Luis Pieter, Pedro Daniel Phelips, 2. C. L. Schultz, Catrin van Kampen, N. van Meeteren Jr., 2, Juan Vicente Flores, Theresilia Wallé.

Drukwerken: J. v. Prince, Antonio M. Victoria 2.

Drukwerken zonder adres: La Discusion, Solidaridad Obrera.

Kino-keur.

In De Surinamer lezen we:

De Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag in zake de verordening tot heffing en invordering eener belasting op enkele publieke vermakelijkheden is verschenen. Over de kinokeur lezen we daar:

„Naar aanleiding van de door sommige leden aanbevolen intrekking van de beperking van het aantal bioscoopvoorstellingen, moge de Gouverneur het volgende doen opmerken. Welke waarde hij ook in beginsel moge toekennen aan de stelling, dat de regeling van het maatschappelijk leven aan de maatschappij zelve dient te worden overgelaten, het komt hem voor, dat het Bestuur zich door dat beginsel niet mag laten weerhouden om in te grijpen als zich misstanden vertoonen.

Gedurende den korten tijd van zijn verblijf in de kolonie heeft de Gouverneur herhaaldelijk, van vele zijden, ernstige woorden en bittere klachten moeten hooren over gebrek aan werk, duurte van het leven, armoede. En hoewel enkele verschijnselen bij wijlen twijfel in hem hebben doen rijzen of de klacht wel steeds [illegible] de strijd tegen den nood [illegible] gestreden wordt, acht hij het, waar de klachten zoo algemeen en zoo veelvuldig zijn, niet verantwoord de bestaande beperking ongedaan te maken.

Gaarne wil de Gouverneur er toe medewerken, dat goede filmen vertoond worden. Het Bestuur kan echter niet zoo ver gaan als eenige leden zouden wenschen. Het ligt buiten zijne taak om bepaalde filmen voor te schrijven of uitsluitend filmen van een bepaalde soort (zooals die van instructieven aard, waarop in het Voorl. Verslag gedoeld wordt) toe te laten. Naar de opvatting van den Gouverneur moet het zwaartepunt van de bemoeienis der Overheid liggen in het afweren van vertooningen, die werkelijk niet goed zijn, en niet in de beoordeeling of zekere film naar subjectief inzicht beslist goedkeuring verdient. Ter voorkoming van verderfelijke voorstellen is elders met goeden uitslag gebruik gemaakt van de diensten van commissiën uit de burgerij. De gouverneur acht dat ook hier den juisten weg en tot zijne voldoening heeft de Commissie, die thans den Procureur-Generaal voorlicht ten aanzien van filmen voor de kindervoorstellingen, zich bereid verklaard hare bemoeienis uit te strekken tot alle bioscoopvertooningen, indien zij met twee leden werd aangevuld.

Dank zij de bereidwilligheid van een tweetal belangstellenden heeft die aanvulling kunnen plaats hebben."

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Maart. 1917.

	Geboorten. M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	Overleden M. gesl.	Vr. gesl.	Aangegeven. in echt	b. echt	Levenl. H.
Stadsdistrict	15	20	13	22	8	22	0	1	7
2e. district	11	9	10	10	2	2	3	1	4
3e. district	14	8	10	12	4	2	0	0	1
4e. district	3	3	2	4	0	1	0	0	0
5e. district	4	4	5	3	2	2	0	0	0
Totaal.	47	44	40	51	16	29	3	2	12

Statenoverzicht.

Zitting van 6 Maart (zeer verkort.)

De heer van Ommeren opent de rij der sprekers over de verordening aangaande de belasting op enkele publieke vermakelijkheden en wijst er op, dat de kino hier ter stede geen invloed, door hunne lage entree's kunnen uitoefenen op de misstanden, waarover de Gouverneur in de gewisselde stukken spreekt.

Verder is het verbod tot niet spelen in deze tijden in Holland reeds lang ingetrokken, hier niet.

Zooals de zaken nu geregeld zijn, kunnen ze leiden tot willekeur, vooral de beperking in de speeldagen.

Waar de filmen die hier vertoond worden reeds in Europa eene zeer scherpe keuring ondergaan, acht hij de commissie tot keuring van de filmen voor volwassenen overbodig, temeer waar hier reeds politie-toezicht is om te waken dat geene filme worden afgedraaid die verzet tegen de openbare order of tegen de zedelijkheid in de hand zouden werken. Bovendien is de samenstelling van de commisie zoodanig, dat films worden afgekeurd welke tegen het dogma van enkele leden streden, en dit mag niet.

Daarom stelt spreker twee moties voor en wel de navolgende:

I. De Koloniale Staten,

van oordeel dat door de beperking der bedrijfsvrijheid van de bioscoopondernemingen als welke alhier bestaan geen voldoende grond aanwezig is en daardoor nadeel wordt veroorzaakt aan de personen, die aan deze ondernemingen een eerlijk stuk brood verdienen,

gaan over tot de orde van den dag.

II Koloniale Staten.

van oordeel dat andere controle op filmen, bestemd voor voorstellingen voor volwassenen, dan in het belang van de orde en de openbare zedelijkheid door de politie uit te oefenen ongewenscht en overbodig is, gaan over tot de orde van den dag.

De Proc.-Gen. maakt de opmerking dat beide onderwerpen niet in betrekking staan tot het ontwerp in behandeling; dat en de keuringscommissie en de bedrijfsvrijheid beide gebasseerd zijn op de verordening 1872. Dat 't beter is met de behandeling der beide moties te wachten en in nader overleg met het Bestuur te treden.

Dienovereenkomstig wordt besloten. De beide moties zullen op een nader te bepalen datum worden behandeld.

Nederland.

Nederlandsche Jaarbeurs.

Ruim een jaar geleden stelden enkele bestuursleden van de afdeeling Utrecht der vereeniging „Nederlandsch fabrikaat" bij het hoofdbestuur de vraag aan de orde, op welke wijze in het huidig tijdsgewricht de belangstelling voor de nationale industrie het beste zou kunnen worden gewekt, en na kort beraad der bestuurderen dier vereeniging kwam men tot de slotsom, dat daarvoor, op het voetspoor van andere landen, een jaarbeurs het aangewezen middel zou zijn. Dat plan vond instemming en steun bij de Maatschappij van Nijverheid en bij de vereeniging voor tentoonstellingsbelangen, bij het departement van Handel en vooral bij het gemeentebestuur van Utrecht.

En op 29 Mei van het vorig jaar werd, als 't ware, de eerste Nederlandsche jaarbeurs in de burgemeesterskamer van het Utrechtsch stadhuis ten doop gehouden. Het aanvankelijk plan was om in September 1916 de najaarsbeurs te openen. Maar het mocht niet gelukken een voldoend aantal deelnemers — het minimum was op 200 gesteld — bijeen te brengen. Er was meer tijd van voorbereiding noodig en het meerendeel der belanghebbende industrieëlen gaf de voorkeur aan een „voorjaarsbeurs". Daartoe eenmaal besloten, klom gestadig het aantal deelnemers — dat thans gestegen is tot 668 en ongetwijfeld met nog eenige honderden zou zijn te vermeerderen als de technische dienst zich niet tegen verdere uitbreiding verzet had. De 668 deelnemende industrieën zijn verdeeld als volgt: modeartikelen en textiel 73, gas en electriciteit 30, machine-industrie en metaalbewerking 90, goud- en zilverwerken en kunstnijverheid 20, glas-

en aardewerk 30, houtbewerking, enz. 78, papier en grafische vakken 47, lederwaren en rubber 35, steenkolen 2, bouwmaterialen 24, voedings- en genotmiddelen 122, chemische producten 111.

De technische dienst van de Jaarbeurs, onder leiding van den heer Op ten Noort, directeur van gemeentewerken te Utrecht, toog aan den arbeid en tooverde de aardige en schilderachtige houten stad, welke nu aangekleed en versierd met sprekende kleurranden, palmenversieringen en veelkleurige wimpels en vlaggen zoo'n allerleukst gezicht oplevert, zonder het schreeuwerige van een kermisplein te hebben. Naast een bekoring voor het oog, bieden de Jaarbeursgebouwen en gebouwtjes, met smaak gerangschikt in hun wit, groen en vuurrood der hooge daken toch een geheel van rust en stemmigheid.

De monsterkamers, 250 op het Vredenburg en 130 op het Janskerkhof, elk groot 16 M². en 2,80 meter hoog, staan in rijen aaneen of in dubbele rijen met de ruggen tegen elkaar. Voor enkele industrieën die, als goud en zilversmeedkunst, door de hooge waarde hunner monsters, of wegens grootere vereischte hoogte hunner artikelen, niet in de kleine gebouwtjes waren onder te brengen, werd een plaats gevonden in fruithal en graanbeurs op het Vredenburg. Die monsterkamers hebben alle een deur met glaspaneel en een raam en hebben alle van buiten hetzelfde aanzien en boven elke deur een nummer dat men in den catalogus terugvindt. De inrichting van binnen der monsterkamers is aan elk huurder vrijgelaten en daarvieren goede smaak en kunstzinnigheid bij velen hoogtij en zijn kosten noch moeiten gespaard om de omgeving van het product dat getoond wordt, zoo voordeelig mogelijk te doen uitkomen.

Alles is gedaan om het brandgevaar tot een minimum te beperken, evenals niets verzuimd is om het deelnemers en bezoekers zoo gerieflijk mogelijk te maken.

Toen wij alles wat te zien was in oogenschouw genomen hadden, vereenigde de Raad van beheer de persmannen aan een goed verzorgde lunch in het restaurant op het Vredenburg, waar de voorzitter hen verwelkomde en de jaarbeurs in hun belangstelling aanbeval. Daarna werd nog een bezoek gebracht aan de tentoonstelling van schilderijen en beeldhouwwerken, teekeningen en grafische kunst in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, waar het beste werk van onze levende meesters is bijeen gebracht, een tentoonstelling die een bezoek waard is.

Internationaal Handelspaleis.

Eenige tijd geleden is melding gemaakt van de stichting van de N. V. Nederlandsche Maatschappij „Het Internationaal Handelspaleis te Amsterdam".

Thans kunnen wij, ook aan de hand van het in 4 talen verschenen prospectus, het volgende omtrent de onderneming mededeelen.

De oprichting van het Internationaal Handelspaleis is feitelijk de voortzetting van een idee, dat reeds sedert 1913 in studie is genomen en in de praktijk sedert werd voorbereid, n.l. de stichting van Nederlandsche Monsterkamers in het Buitenland.

De huidige oorlog echter, maakte de uitvoering dezer, reeds tot rijpheid gekomen plannen, onmogelijk, doch de ondervinding bij bovenbedoelden arbeid opgedaan, kon met vrucht worden aangewend van het doorvoeren van een nieuw idee, n.l. de oprichting van het Internationaal Handelspaleis, dat gevestigd zal worden te Amsterdam.

De steun van verschillende officieële personen in binnen- en buitenland en de medewerking van vele Heeren uit Nederlandsche handelskringen, maakte die oprichting mogelijk en zoo ontstond de Nederlandsche Maatschappij „Het Internationaal Handelspaleis te Amsterdam", op welker statuten de Koninklijke Goedkeuring reeds werd verleend.

De Directeuren, de Heeren Willemse en Vlietstra hadden het groote succes, een huur-contract te kunnen sluiten met het Paleis voor Volksvlijt, welk contract op het I. H. P. is overgegaan.

De voornaamste factor voor het welslagen van eene dergelijke onderneming als de onderhavige, het hebben van de beschikking over een waardig tentoonstellings-gebouw, was een vraagstuk, dat ontegenzeggelijk op de meest gelukkige wijze tot oplossing is gebracht.

Het Paleis voor Volksvlijt, met een frontlengte van circa 120 Meter, biedt voor expositie-doeleinden voorloopig een bodem-oppervlakte van 5000 vierkante Meter, terwijl daarbij behoorende tuin, ter groot te van ongeveer 5600 vierkante Meter, de gelegenheid opent tot het houden van speciale tentoonstellingen van tijdelijken aard en van z. g. Jaarmarkten.

Op den Voorgrond staat, dat de zaak volkomen in Nederlandsche handen en neutraal moet blijven.

Het prospectus vermeldt de namen van een 8-tal Commissarissen, 2 Directeuren, 1 Rechtsgeleerd- en 2 Aesthetische Adviseurs en een 27-tal Adviseurs op handels- en industriegebied, welke allen Nederlanders zijn.

Verschillende andere Heeren hebben zich eveneens beschikbaar gesteld om de onderneming belangloos met hunne adviezen ten dienste te staan.

Het gebouw zal op verschillende wijzen worden verbeterd, o. a. zullen de 3 winkels aan het Westein de worden verwijderd, en zal hier de hoofd-ingang worden gemaakt.

Het prospectus vermeldt verder: dat de tentoonstelling permanent zal zijn en gratis voor het publiek toegankelijk, terwijl personeel aanwezig zal zijn om de bezoekers ten dienste te staan,

dat het Internationaal Handelspaleis zich, desgewenscht, belast met de vertegenwoordiging van en verkoop voor exposanten; echter mogen de rechten van reeds gevestigde vertegenwoordigers en agenten niet benadeeld worden.

Verder zullen in het gebouw postbussen worden ingericht, waardoor binnen- en buitenlanders het Internationaal Handelspaleis als postadres kunnen gebruiken, terwijl ontvang- en correspondentie-kamers voor exposanten en hunne vertegenwoordigers beschikbaar zullen worden gesteld.

Jaarmarkten en tijdelijke speciale tentoonstellingen zullen worden georganiseerd, terwijl het houden van Internationale Handels-Congressen een punt van overweging zal uitmaken.

Aan exposanten zullen tal van faciliteiten worden verleend.

Aan Industriëelen en Handelaren, in Nederland gevestigd of vertegenwoordigd, biedt de nieuwe instelling het voordeel dat zij of hunne agenten de gehuurde ruimte kunnen bezigen als „toonkamer" en hunne cliënten daar kunnen doen kennismaken met hunne artikelen.

De opening der tentoonstelling zal plaats hebben ongeveer 2 maanden na het sluiten van den vrede.

Ofschoon de huur van stands- en reclamevlakten eerst bij opening zal ingaan, worden op dit oogenblik reeds huurcontracten afgesloten en is het gewenscht, dat gegadigden nu hunne aanvragen daartoe doen, teneinde bij een mogelijk onverwacht komende vrede tijdig gereed te kunnen zijn en het werk van de aesthetische adviseurs te vergemakkelijken, ook in het belang van exposanten.

Postadres van het Internationaal Handelshuis is:

Postbus 360, Amsterdam.

Het Broodrantsoen.

„Ik ben dertien jaar, — zoo schrijft aan het „Hbld." een scholier, — en eet gewoonlijk 12 dikke boterhammen per dag, n. l. 's morgens 5 en om 12 uur 7. Onlangs heb ik het gewogen, en bemerkte, dat het pl.m. 8 ons was. Onder mijn schoolmakkers zijn er, die dezelfde hoeveelheid brood per dag gebruiken. Zouden scholieren aan 4 ons brood per dag genoeg hebben!"

Wij zijn, ten behoeve van dezen jeugdigen inzender, èn van vele anderen, eens gaan praten met prof. Saltet, die, zooals men weet, lid is van de commissie, welke moet uitmaken wie voor toeslag-broodkaarten in aanmerking komen. Op de laatste vraag van het door ons ontvangen briefje antwoordde de professor nadrukkelijk: „Neen." Inderdaad is 4 ons brood per dag onvoldoende voor jonge menschen, die nog „in den groei zijn," en ook voor allerlei andere categorieën van menschen, bijvoorbeeld voor arbeiders, die zwaren lichamelijken arbeid verrichten, voor mannen die voor heete vuren werken, en daartuschen door telkens in de kou komen, voor zoogende vrouwen, enz.

Nu is dit bezwaar ten aanzien van onzen jeugdigen vriend en zijn makkers niet zoo heel groot. In 't gewone burgergezin eten in den regel de volwassen leden niet zooveel brood of er schiet op hun broodkaart nog wel wat over voor de jongeren. In het arbeidersgezin echter, waar de volwassenen ook groote behoefte hebben aan brood, wordt de zaak moeilijker, en zal men moeten uit zijn op aanvulling van het tekort aan kool-hydraten door sterker gebruik van andere voedingsmiddelen.

400 gram brood, — het huidige dagrantsoen, — bevat ongeveer 250 gram vaste stoffen, terwijl de genoemde categorieën van menschen een 350 à 400 gram noodig hebben. De toeslag-commissie heeft dan ook al die categorieën voorgesteld om in aanmerking te komen voor toeslag. Het is echter zeer onwaarschijnlijk, dat anderen, als menschen die zwaren lichamelijken arbeid verrichten, toeslag zullen krijgen, en die toeslag bedraagt dan nog maar 100 gram.

De behoefte aan aanvulling door andere voedingsmiddelen zal dus vrij algemeen worden. In aanmerking daarvoor komen erwten en boonen, rijst en vooral ook vet. Maar ook deze levensmiddelen zijn schaarsch. Gelukkig wordt juist heden bericht, dat de hoeveelheid rijst voldoende is om aan alle redelijke aanvragen voor levering van goedkoope rijst te voldoen, ook in aanmerking genomen de sterk toenemende behoefte aan dit artikel, waar rijst in de plaats moet treden van andere voedingsmiddelen. Rijst toch is een voortreffelijke vervanging van brood.

Voorloopig zal het over het algemeen nog wel mogelijk zijn het tekort aan brood aan te vullen met andere voedingsmiddelen, maar wij hebben ons er wel degelijk op voor te bereiden, dat wij zullen komen te staan voor een tekort, — aldus verklaarde prof. Saltet nadrukkelijk, — waarbij wij ons eenvoudig zullen hebben neer te leggen, omdat er, óók met honderd bezoeken van deputaties aan den burgemeester, niets aan te verhelpen zal zijn. De Duitsche blokkade en een mogelijke verscherping van het Amerikaansch-Duitsche conflict, zullen den tarweaanvoer zeer belemmeren, wat een steeds groeiend broodtekort zal ten gevolge hebben. Het kleine beetje aardappelen dat er nu nog over is van den mislukten oogst, zal spoedig op raken, voorraden peulvruchten en ook rijst zullen nog schaarscher worden, en dan zullen wij inderdaad komen te staan voor het feit, dat wij moeten toekomen met het gedeelte van de hoeveelheid voedsel, waaraan wij gewoon zijn en welke wij dus noodig hebben.

Het helpt niet, of wij daartegen mopperen: waar niet is, verliest zelfs de keizer zijn recht. En laat ons toch bedenken, dat wij er waarlijk nog niet zoo erg aan toe zijn — vergeleken bij andere volken, die, als wij, niet in oorlog zijn. Wij produceeren een voldoende hoeveelheid rogge, aardappelen enz., en Limburg levert in elk geval toch voldoende steenkool om de ketels te stoken van de vaartuigen, die, wat wij aan levensmiddelen produceeren, moeten distribueeren. Dan hebben wij vooral, een uitgebreiden veestapel, waarop wij het een geruimen tijd zullen kunnen uithouden. Wij zijn in dit opzicht in een voordeelige positie tegenover andere landen.

En de grootste sorg zal moeten zijn om, ook en vooral bij de steeds minderende voorraden, de verdeeling zoo rechtvaardig mogelijk te maken, zóó, dat de beschikbare voorraad wordt verdeeld over allen, zonder onderscheid van middelen.

Engelsche eischen.

Inzake de moeilijkheden van onze scheepvaart wordt nog het volgende gemeld:

Op het oogenblik liggen in Engelsche havens een-en-twintig schepen, die daarheen vertrokken waren om kolen voor Nederland te laden. Aan het geven van de kolen verbindt Engeland thans de voorwaarde, dat de schepen niet een volle lading „licenced goods", d.w.z. wat Nederland betreft, voornamelijk landbouwproducten en margarine, naar Engeland terugkeeren. Bestaat voor het verkrijgen van een zoodanige lading geen zekerheid dan moet het schip zich verbinden twee reizen te maken met steenkool van Engeland naar een Fransche haven.

Ook de terugreis in ballast van de genoemde 21 schepen naar Nederland is niet mogelijk daar deze schepen voor deze terugreis bunkerkolen noodig hebben en deze niet door Engeland worden verstrekt, dan indien de schepen zich verbinden, twee reizen met steenkolen te maken van Engeland naar een Fransche kanaalhaven of één reis naar de Golf van Biscaye en terug met erts naar Engeland.

Het springt in het oog, dat de reizen tusschen Engeland en Frankrijk, nu de verscherpte duikbootenoorlog in volle werking is, uitermate bezwaarlijk zijn. Bovendien verbonden de bestaande schikkingen aan levering van steenkool voor lading en bunkers geen voorwaarden, en men had alle reden aan te nemen, dat deze schikkingen ten aanzien van de bewuste schepen zouden worden nagekomen.

De Engelsche voorwaarden hebben tot gevolg gehad, dat de vaart van Nederlandsche schepen op Engeland bijna geheel moest worden stopgezet. Waar toch reeds 21 schepen dezer vaart de Engelsche havens niet konden verlaten, zou het vertrek van nog meer schepen daarheen de moeilijkheden slechts vergrooten.

HAVEN-NIEUWS

VAN 21 APRIL – 5 MEI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Commewijne	N A de Boer	21 April	Paramaribo	24 April	New York
Zulia	S S Morris	21 „	New-York	21 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	23 „	Maracaibo	23 „	La Guayra
Merida	A Johanson	25 „	La Guayra	26 „	Maracaibo
Caracas	H Hichborn	25 „	New York	26 „	La Guayra
Zulia	S Smorris	26 „	Maracaibo	26 „	New York
Caracas	H Hichborn	2 Mei	La Guayra	2 Mei	New York
Merida	A Johanson	2 „	Maracaibo	3 „	Maracaibo
Nickerie	A R Nyboer	30 April	New York	1 „	Paramaribo
Grove	S Knudsen	30 „	New York	1 „	Maracaibo
Maracaibo 1	P W Johnson	5 Mei	New York	5 Mie	Maracaibo
Manuel Calvo	J Camellas	23 April	Colón	23 April	Barcelona
American	R Lechner	24 „	Pto Cabello	24 „	Pto Colombia

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Vesta H	22 April	Aruba	*Rosamaria*	21 April	Pto Colombia
Meteor H	24 „	SJdPtoRico	*Camia H*	23 „	Vela de Coro
M Leoncita	26 „	Aruba	*Carlota H Ba*	25 „	Maracaibo
Hirondelle	26 „	Maracaibo	*Hidalgina*	25 „	Pto Cabello
Meteor H	26 „	Maracaibo	*Victoria*	23 „	Vela de Coro
Nereida H	26 „	Maracaibo	*Maracaibo*	23 „	Maracaibo
Camia H	26 „	Vela de Coro	*Maria H*	25 „	Maracaibo
America V	27 „	Pto Cabello	*Sirena H*	25 „	Maracaibo
			Frieda H	25 „	Maracaibo
			M Leoncita	27 „	Aruba

1 Dit SS. komt weer eenige dagen later.